

Ilta-lehti, 8.7.2023

[LKOMAAT](#)

Hälyttävä löytö amerikkalaisten juomavedestä: ”Ihmiset ovat juoneet syöpään liittyvää kemikaalia koko elämänsä ajan”

PFAS-kemikaalit ovat luultua yleisempiä amerikkalaisessa hanavedessä, kertoo tuore tutkimus.

Tutkimus selvitti ”ikuisten kemikaalien” määrää amerikkalaisten juomavedessä. Kuvituskuva. AOP

Riika Tauriainen

Tänään klo 13:59

Tuoreen tutkimuksen mukaan myrkylliset "ikuiset kemikaalit" pilaavat lähes puolet Yhdysvaltain vesijohtovedestä, kertoo muun muassa [The Washington Post](#).

Nämä kemikaalit ovat tuttuja Suomessakin. Kyseessä ovat PFAS-kemikaalit, jotka ovat Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan hiilivetyketjuja, joiden kaikki vetyatomit tai osa niistä on korvattu fluorilla.

Kosmetiikasta pikaruokakääreisiin

Yhdysvaltain geologinen tutkimuskeskus (USGS) on teettänyt ”ikuisten kemikaalien” leviävyydestä uuden tutkimuksen. Tutkimuksen mukaan PFAS-kemikaalit pilaavat nyt lähes puolet maan vesijohtovedestä.

Laajassa tutkimuksessa tarkasteltiin suoraan hanasta tulevaa vettä. Kävi ilmi, että PFAS-kemikaalit eivät ole vain pitkäkestoisia, vaan myös laajalle levinneitä.

PFAS viittaa yli 12 000 kemikaaliin, jotka pysyvät ympäristössä ja voivat kerääntyä kehoon. Niitä käytetään laajalti teollisuudessa ja kuluttajatuotteissa aina vaatteista ja kosmetiikasta pikaruokakääreisiin ja mikroaaltopopcornusseihin.

– Miljoonat ihmiset ovat juoneet ikuisesti myrkyllistä, syöpään liittyvää kemikaalia koko elämänsä ajan. He kuulevat siitä vasta nyt, ympäristötyöryhmän hallituksen varapuheenjohtaja **Scott Faber** kommentoi.

Kemikaaleja kaupungeissa

Tutkimuksen mukaan 75 prosentissa kaupunkien vesijohtovedestä on vähintään yhtä PFAS-tyyppiä. Maaseudulla määrä on alhaisempi. ROBIN UTRECHT/SHUTTERSTOCK

Tutkimukset ovat jatkuvasti dokumentoineet tämän kemikaaliluokan yleisyyttä. Yhdysvaltain tautikeskuksen (CDC) vuoden 2015 raportissa todettiin yli 95 prosentilla amerikkalaisista olevan PFAS-kemikaaleja veressä.

USGS-tutkimuksen taustalla olevat tutkijat analysoivat vettä, joka on kerätty yli 700 hanasta ja keittiöhanasta kodeissa, toimistoissa ja kouluissa eri puolilla maata. Tämä sisälsi suojeltuja maa-alueita ja asuinalueita, joilla ei ole tunnettuja PFAS-lähteitä sekä paikkoja lähellä teollisuutta tai jätealueita, joissa myrkyllisten kemikaalien riski on suuri.

Tutkijat havaitsivat useammin PFAS-kemikaaleja kaupunkialueilla ja mahdollisten kemikaalilähteiden vieressä, kuten lentokentillä, teollisuudessa ja jätevedenpuhdistamoissa.

Tutkimuksen mukaan 75 prosentissa kaupunkien vesijohtovedestä on vähintään yhtä PFAS-tyyppiä, kun taas maaseudun vesijohtovedestä lukema on noin 25 prosenttia.

LUE MYÖS

PFAS-yhdisteet

- PFAS-yhdisteet rikastuvat ravintoketjussa ja kertyvät elimistössä veren proteiineihin, munuaisiin ja maksaan.
- PFAS-yhdisteitä käytetään monissa kuluttajatuotteissa niiden vettä, likaa ja rasvaa hylkivien ominaisuuksien vuoksi sekä palonestoaineina joissain sisustustekstiileissä sekä sähkö- ja elektroniikkatuotteissa.
- Tunnetuimpia PFAS-yhdisteiden käyttökohteita ovat esimerkiksi paistinpannut, vettähylkivät tekniset vaatteet ja suksivoiteet.
- Lisäksi PFAS-yhdisteitä käytetään muun muassa sammutusvaahdoissa, kaivos- ja öljynporausteollisuudessa käytettävissä pinta-aktiivisissa aineissa, lattiavahoissa ja hyönteismyrkyissä.
- PFAS-yhdisteille on mahdollista altistua niin elintarvikkeiden, kulutustuotteiden kuin ympäristön kautta, vaikka pääosa altistumisesta tapahtuukin ravinnon kautta.
- Yhdisteet voivat vapautua ympäristöön niitä sisältävien tuotteiden valmistuksen, varastoinnin, käytön ja hävittämisen aikana.

Lähde: THL